TEXT A FOTO: VLADIMÍR VALENTA

STRADONICE
kdysi a dnes

Jistě jste se někdy toulali hvozdy a roklinami bez mobilového signálu. Já též. Nad Berounkou při východním okraji Křivoklátska. Od loveckého a správního hradu prvních Přemyslovců Nižboru jsem prošel údolní nivou Nižborského potoka a strmou strání vyšplhal na proslavené keltské „Oppidum Stradonicensis" – hradiště Stradonice v 380 m.n.m.

Nižbor, lovecký a správní hrad Přemyslovců

Jako v pohádce, ale v reálném roce 1883, pasáček koziček zakopl o zlaté duháky. Nevěda, oč jde, zašel s nimi do hospody. Na Berounsku se přes noc strhla zlatá horečka. Všichni popadli krumpáče a lopaty a vrhli se na převracení téměř 2 tisíciletí opuštěného keltského hradiště. Protože nalézali spousty zlatých, stříbrných, bronzových i železných předmětů (– prý jich bylo odhadem celkem vykopáno na 300 tun!!! (tj. nákladní vlak o 15 vagónech), nahrnuli se tam dobrodruzi snad z celého světa. Pak se už nervali o kořist jen vidlemi, ale dokonce se tam střílelo jako na Klondiku.

Vědci z Prahy, Vídně, Berlína a Paříže se mohli odvážit přijít na místo až jako paběrkovatelé. Ale již tehdy se za marky, franky, dolary nebo nové rakouské koruny daly nakupovat staré keltské zlaťáky (duháky) a jiné starožitnosti. Šlo o kořist těch, kteří u toho byli první, a o kšeft a zisk překupníků. Tak se nálezy rozptýlily do celého světa a dostaly až do Metropolitan Museum v New Yorku. Jen něco málo artefaktů získalo Národní muzeum v Praze.

Však to na Křivoklátsku nebyl jediný nalezený keltský poklad. Dávní Keltové sídlili podél Berounky. Již v roce 1776 prostoduchý pasáček u vsi Podmokly, nalezl "podmokelský poklad"". Pod vyvráceným prastarým dubem mezi kořeny vězela 10 litrová keramická nádoba plná zlatých duháků; odhadem to mohlo být až 190 kg zlata. Při současné ceně 1000 Kč za gram zlata by to mělo hodnotu na 190 milionů Kč. Žádný pakatel. Podmokelští vesničané se v tichosti o poklad podělili. Ale není možné, aby u nás doma někdo nezáviděl. Donašeč udal pobělohorskému magnátovi Fürstenbergovi, že jeho nevolníci se radují. Knížepán hned na vesničany poslal svoje drábы, aby z nich ty dukáty vymlátili. Rumcajze s nabitou pistolí v Podmoklech neměli a tak drábi odnesli knížepánovi bohatou kořist. Sebevědomý feudál většinu duháků nechal roztavit. Ze zlata, v mincovně mědí nastaveného, dal vyrazit mince s vlastní urozenou podobiznou.

Za první republiky prezident T.G. Masaryk inicioval a z vlastních peněz v le-

***1** Niva Berounky u Nižboru*

***2** Křivoklátsko, pohled z bývalého hradiště nad Stradonicemi*